

На основу Амандмана LXXXII тачка б) ст. 5. и 6. на Устав Републике Српске, члана 115. Устава Републике Српске, члана 61. став 2. Закона о Уставном суду Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске" број 104/11 и 92/12) и члана 48. став 1. алинеја 2. Пословника о раду Уставног суда Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске" бр. 114/12 и 29/13), Вијеће за заштиту виталног интереса Уставног суда Републике Српске, на сједници одржаној 29. априла 2024. године, д о н и ј е л о ј е

Р Ј Е Ш Е Њ Е

Није прихватљив захтјев Клуба делегата бошњачког народа у Вијећу народа Републике Српске за заштиту виталног националног интереса бошњачког народа у Закону о Агенцији за високо образовање Републике Српске број 02/1-021-276/24, који је Народна скупштина Републике Српске изгласала на сједници одржаној 14. марта 2024. године

О б р а з л о ж е њ е

Предсједавајућа Вијећа народа Републике Српске доставила је 23. априла 2024. године Уставном суду Републике Српске - Вијећу за заштиту виталног интереса (у даљем тексту: Вијеће) акт број: 03/1-011-172/24 од 23. априла 2024. године којим се, сагласно захтјеву Клуба делегата бошњачког народа, тражи заштита виталног националног интереса бошњачког народа у Закону о Агенцији за високо образовање Републике Српске број 02/1-021-276/24, који је Народна скупштина Републике Српске изгласала на сједници одржаној 14. марта 2024. године. Уз наведени акт достављен је предметни закон, Одлука о покретању поступка заштите виталног националног интереса бошњачког народа број: 03/8.02-3-020-3/24 од 22. марта 2024. године, као и акт број 03/8.02-3-020-3-1/24 од 27. марта 2024. године који садржи предложене Амандмане на овај закон, те Образложење ових амандмана и наведене Одлуке о покретању поступка заштите виталног националног интереса. У акту предсједавајуће Вијећа народа се наводи да је Народна скупштина Републике Српске на Осмој редовној сједници одржаној 14. марта 2024. године изгласала Закон о Агенцији за високо образовање Републике Српске број 02/1-021-276/24, те је, сагласно Амандману LXXXII на Устав Републике Српске, овај закон достављен на разматрање Вијећу народа Републике Српске. Клуб делегата бошњачког народа је поменути акт одлучио да покрене процедуру заштите виталног националног интереса бошњачког народа, јер сматра да је овим законом повријеђен витални национални интерес бошњачког народа. С обзиром на то да Вијеће народа Републике Српске није постигло сагласност свих клубова поводом предметног закона, као ни Заједничка комисија Народне скупштине и Вијећа народа, питање је прослијеђено Уставном суду Републике Српске - Вијећу за заштиту виталног интереса да одлучи да ли је Законом о Агенцији за високо образовање Републике Српске број 02/1-021-276/24, који је Народна скупштина Републике Српске изгласала на сједници одржаној 14. марта 2024. године, повријеђен витални национални интерес бошњачког народа. Уз наведени акт предсједавајуће Вијећа народа од 23. априла 2024. године, Суду је достављен извод из стенограма са Осме редовне сједнице Народне скупштине Републике Српске одржане 12, 13. и 14. марта 2024. године (дио који се односи на предметни закон), извод из стенограма са Седме редовне сједнице Вијећа народа Републике Српске одржане 12. априла 2024. године (дио који се односи на овај закон), те извод из стенограма са Четврте сједнице Заједничке комисије Народне скупштине Републике Српске и Вијећа народа

Републике Српске, одржане 23. априла 2024. године (дио који се односи на усаглашавање
с т а в о в а п о в о д о м и з г л а с а н о г
закона).

На основу поменутог акта предсједавајуће Вијећа народа и приложене документације, Вијеће за заштиту виталног интереса Уставног суда Републике Српске утврдило је да је Клуб делегата бошњачког народа у Вијећу народа Републике Српске дана 22. марта 2024. године, под бројем 03/8.02-3-020-3/24, гласовима пет делегата донио Одлуку о покретању поступка заштите виталног националног интереса бошњачког народа у Закону о Агенцији за високо образовање Републике Српске број 02/1-021-276/24, који је Народна скупштина Републике Српске изгласала на сједници одржаној 14. марта 2024. године, да се у Вијећу народа о наведеном захтјеву Клуба делегата бошњачког народа гласало по процедури за заштиту виталног националног интереса, али није постигнута сагласност свих клубова у овом вијећу. Заједничка комисија Вијећа народа и Народне скупштине на сједници одржаној 23. априла 2024. године такође није постигла сагласност поводом овог питања, па је предметни закон прослијеђен Уставном суду Републике Српске - Вијећу за заштиту виталног интереса, да одлучи да ли је у конкретном случају повријеђен витални национални интерес
б о ш њ а ч к о г
народа.

Поред тога, Вијеће је констатовало да је у Образложењу Одлуке о покретању поступка заштите виталног националног интереса бошњачког народа наведено да се питање уставности и законитости одредаба предложеног закона може третирати као питање од виталног националног интереса, јер је у интересу народа, као колективитета, да су закони у сагласности са Уставом. Клуб делегата бошњачког народа сматра да је једина могућност корекције предложеног текста предметног закона управо кроз покретање поступка заштите виталног националног интереса на основу алинеје 9. Амандмана LXXVII на Устав Републике Српске.

Имајући у виду наведено, Вијеће је утврдило да је у конкретном случају спроведена процедура сагласно Амандману LXXXII на Устав Републике Српске, којим је допуњен члан 70. Устава.

Приликом одлучивања о прихватљивости предметног захтјева, Вијеће је имало у виду и одредбе члана 48. став 1. Пословника о раду Уставног суда Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске" бр. 114/12 и 29/13) којим је, поред осталог, прописано да ће уз захтјев за оцјену виталног националног интереса подносилац захтјева Вијећу обавезно доставити: доказ о спроведеној процедури у смислу одредаба из члана 70. Устава (алинеја 1) и образложење захтјева са назнаком повреде виталних националних интереса из члана 70. Устава Републике Српске (алинеја 2). У вези са наведеним, Вијеће је такође узело у обзир и одредбу члана 49. Пословника о раду Уставног суда Републике Српске, којим је прописано да уколико подносилац захтјева не поступи по одредбама члана 48. овог пословника, Вијеће ће донијети рјешење да је захтјев неприхватљив.

Имајући у виду, преваходно, наводе Образложења Одлуке о покретању поступка заштите

виталног националног интереса Клуба делегата бошњачког народа, Вијеће је оцијенило да није прихватљив захтјев Клуба делегата бошњачког народа у Вијећу народа Републике Српске за заштиту виталног националног интереса бошњачког народа у Закону о Агенцији за високо образовање Републике Српске број 02/1-021-276/24. Наиме, у овом образложењу подносилац захтјева указује на повреду виталног националног интереса бошњачког народа у смислу алинеје 9. Амандмана LXXVII на Устав Републике Српске, али не конкретизује којим одредбама предметног закона и на који начин је дошло до повреде неког од права из домена виталног националног интереса конститутивних народа, већ паушално износи став да се питање уставности оспореног закона може третирати као питање виталног националног интереса.

Поред тога, увидом у Образложење Амандмана које је Клуб делегата бошњачког народа уложио на оспорени закон, а које образложење је означено као истовремено и образложење за Одлуку о покретању поступка заштите виталног националног интереса, Вијеће је утврдило да подносилац захтјева сматра да овај закон није у сагласности са Уставом Босне и Херцеговине и њеним законима, као ни са Уставом Републике Српске. У овом образложењу се наводи да је предметни Закон о Агенцији за високо образовање Републике Српске, у суштини, нова верзија раније донесеног Закона о обезбјеђењу квалитета у високом образовању Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске" бр. 67/20 и 16/23), чије су поједине одредбе утврђене неуставном Одлуком Уставног суда Босне и Херцеговине број У-3/21 од 28. септембра 2023. године. Надаље, подносилац захтјева даје образложење појединих амандмана уложених на предметни закон, те цитира ставове Уставног суда Босне и Херцеговине изнесене у наведеној одлуци, који су, по његовом мишљењу, релевантни за одлучивање у поступку заштите виталног националног интереса у конкретном случају. Мишљења је да је оспорени Закон о Агенцији за високо образовање Републике Српске супротан наведеној Одлуци Уставног суда Босне и Херцеговине и сматра да Република Српска, као ентитет, не може усвајати нове стандарде осигурања квалитета у високом образовању и тако преузимати надлежност Босне и Херцеговине.

Имајући у виду изложено, Вијеће је утврдило да подносилац захтјева није конкретизовао на који начин је, у смислу релевантних норми и гаранција Устава Републике Српске, предметним законом повријеђен витални национални интерес бошњачког народа, тако да се садржај овог образложења не може довести у контекст алинеје 9. Амандмана LXXVII којим је допуњен члан 70. Устава Републике Српске, на коју се указује у захтјеву.

Евидентно је, дакле, да се у конкретном случају Образложење Одлуке о покретању заштите виталног националног интереса бошњачког народа, по својој садржини, не може сматрати образложењем у смислу одредбе члана 48. став 1. алинеја 2. Пословника о раду Уставног суда Републике Српске, јер не садржи разлоге који се могу довести у везу са релевантним одредбама Устава Републике Српске о заштити виталних националних интереса конститутивних народа, већ су разлози подносиоца захтјева за заштиту виталног националног интереса претежно утемељени на наводној несагласности предложених законских рјешења са Одлуком Уставног суда Босне и Херцеговине број У-3/21 од 28. септембра 2023. године.

Слиједом наведеног, Вијеће је утврдило да подносилац захтјева није поступио у складу са

одредбом члана 48. став 1. алинеја 2. Пословника о раду Уставног суда Републике Српске, због чега није прихватљив захтјев Клуба делегата бошњачког народа за заштиту виталног националног интереса у Закону о Агенцији за високо образовање Републике Српске број 02/1-021-276/24, који је Народна скупштина Републике Српске изгласала на сједници одржаној 14. марта 2024. године.

Ово рјешење Вијеће за заштиту виталног интереса донијело је у саставу: предсједавајућа Вијећа Светлана Брковић, предсједник Суда мр Џерард Селман и судије: Златко Куленовић, проф. др Радомир В. Лукић, проф. др Иванка Марковић и академик проф. др Снежана Савић.

ПРЕДСЈЕДАВАЈУЋА
Вијећа за заштиту виталног интереса
Уставног суда Републике Српске
Светлана Брковић

Број: УВ-1/24
29. април 2024. године